

Utorak, 6. jul 2007.
Statusna konferencija
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 15.12 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite

SUDIJA MOLOTO: Izvinjavam se zbog kašnjenja. Dobro dan svima. Izvinjavam se zbog kašnjenja. Stvar je bila izvan moje kontrole. Molim da sekretarka najavi predmet.

sekretar: Dobro dan časni Sude. *Predmet IT-06-90-PT, Tužilac protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača.*

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Želim svima dobrodošlicu u ovu sudnicu i molim da nam se strane predstave. Za Tužilaštvo?

TUŽILAC TIEGER: Dobro dan, časni Sude. Alan Tieger i Marks Moore za Tužilaštvo i referentkinja predmeta Donnica Henry-Frijlink.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Za Odbranu?

ADVOKAT KEHOE: Dobro dan, časni Sude. Greg Kehoe i Luka Mišetić za gospodina Gotovinu, zajedno sa referentkinjom predmeta Anom Katalinić.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Časni Sude, Čedo Prodanović i Jadranka Sloković za generala Čermaka.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, Goran Mikuličić. Sa moje lijeve strane David Gold, *legal assistant* i gospodin Vlado Rendulić, *case manager*.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Možemo li da potvrdimo da strane koje su u vezi sa nama putem videolinka mogu i da nas čuju?

sudski službenik: Dobro dan časni Sude.

[*nečujno*]

SUDIJA MOLOTO: Vidim da neko govori, ali ništa ne čujem.

sudski službenik: Dobar dan, časni Sude. Da li me sada čujete? Dobar dan. Da li me čujete, časni Sude?

SUDIJA MOLOTO: Molim vas da ponovite još jednom.

sudski službenik: Dobar dan, časni Sude. Govori Ram Doraiswamy iz Zagreba.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Ram Doraiswamy, ali ja vas ne čujem dobro. Ne znam da li ga ostali u sudnici dobro čuju? Možete li da ponovite još jednom? Da vidimo da li će biti bolje.

sudski službenik: ... sudski službenik iz Zagreba.

SUDIJA MOLOTO: I dalje ništa ne čujem. Vidim da i gospodin Mišetić potvrđuje da i on takođe ne čuje.

TUŽILAC TIEGER: Takođe i ja, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Isto je i na drugoj strani. Šta da radimo?

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA MOLOTO: Tehničko osoblje upravo dolazi. Da im damo par minuta? Ne znam koliko će to trajati? Možete li molim vas da pokušate ponovo? Da vidimo da li možemo da vas čujemo?

sudski službenik: Da, časni Sude. Da li me sada čujete?

SUDIJA MOLOTO: Sada vas čujem. Ne znam da li i drugi mogu da vas čuju?

sudski službenik: Govori Ram Doraiswamy iz Zagreba.

SUDIJA MOLOTO: Dobro, sada vas čujem. Možete li da nam date malo vremena kako bi svako uključio pravi kanal.

sudski službenik: Da, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Da li sada svi mogu da ga čuju? U redu. Hvala vam puno. Pošto je to rešeno, možemo li da saznamo kakvo je zdravstveno stanje optuženih. Molim vas da ustanete gospodine Gotovina. Da li imate nešto da kažete o vašem zdravlju, o vašem zdravstvenom stanju?

OPTUŽENI GOTOVINA: Časni Sude, hvala na pitanju, sa mnom je sve u redu.

SUDIJA MOLOTO: Nisam to čuo.

OPTUŽENI GOTOVINA: Časni Sude, hvala na pitanju, sa mnom je sve u redu.

SUDIJA MOLOTO: Dobro ste. Hvala vam puno. I pre nego što sednete, želeo bih da saznam da li možete da pratite postupak na jeziku koji razumete? To je trebalo da vas pitam ranije, pre pitanja o vašem zdravlju.

OPTUŽENI GOTOVINA: Mogu, hvala.

SUDIJA MOLOTO: Da li imate nekakve pritužbe na uslove u pritvoru?

OPTUŽENI GOTOVINA: Ne, hvala.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Možete da sednete. Ja znam da su gospoda Markač i Čermak na privremenoj slobodi, ali mislim da nema ništa loše u tome da proverimo i njihovo zdravstveno stanje. Da li mogu da prate postupak na jeziku koji razumeju? Da li me čuju?

OPTUŽENI ČERMAK: Čujem, čujemo, hvala.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Čermak. Gospodine Markač, da li me vi čujete?

OPTUŽENI MARKAČ: Čujem vas.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Mogu li od vas da počnem. Da li imate nešto da kažete o zdravstvenom stanju?

OPTUŽENI ČERMAK: Pa mogu vam reći da se osjećam... da se ne osjećam dobro. Zapravo, osjećam se vrlo loše. Odlukom Suda ostao sam bez svog odvetničkog tima sa kojim surađujem devet godina. U svakom slučaju... slučaju, ja sam prisiljen potražiti... poštivati odluku Suda i pronaći nove odvetnike. Kako i na koji način...

SUDIJA MOLOTO: Mogu li tu da vas prekinem, gospodine Čermak? Pitanje se odnosilo na vaše zdravstveno stanje, a ne na to ko vas predstavlja u sudnici. Da li imate bilo šta da...

OPTUŽENI ČERMAK: Dobro.

SUDIJA MOLOTO:... kažete o vašem zdravstvenom stanju? Da li sam dobio odgovor na to pitanje?

OPTUŽENI ČERMAK: Ne osjećam se... ne osjećam se dobro

SUDIJA MOLOTO: Da li zdravstveno gospodine ili emotivno?

OPTUŽENI ČERMAK: Po pitanju emocija i stanja u kojemu sam momentalno.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Žao mi je zbog toga, ali se nadam da će se i pitanje emocija vremenom rešiti. Gospodine Markač, nešto u vezi vašeg zdravstvenog stanja?

OPTUŽENI MARKAČ: Hvala vam puno. Časni Sude, vama je poznato da je moje zdravstveno stanje jako narušeno. Međutim, moj liječnički tim zajedno sa mnom poduzima sve mjere kako bi se to stanje održalo na postojećoj razini i ako je ikako moguće da ga poboljša. Hvala na pitanju.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Markač. Žao nam je što čujemo da vaše zdravstveno stanje nije dobro, ali nam je lakše kada znamo da se vaš tim lekara o vama dobro brine. Hvala vam puno. Možemo li sada da pređemo na pitanje posljednje statusne konferencije? Posljednja statusna konferencija u ovom predmetu održana je 3. aprila 2007 godine. Prema *Pravilu 65 bis* Pravilnika o postupku i dokazima, u roku od 120 dana od posljednje, trebalo je da bude zakazana nova statusna konferencija kako bi se organizovao susret među stranama i kako bi se ubrzale pripreme za suđenje, a ujedno se dozvolilo optuženima da pokrenu pitanja vezana za njihov predmet. Verujem da je ovog jutra sastanak po *Pravilu 65 ter* održan u pripremanama za ovu konferenciju. Samo da kažem da se pitanja koja su na dnevnom redu odnose pre svega na sukob interesa. Počecu sa sukobom interesa gospodina Šeparovića. Odluka Pretresnog veća od 27. februara 2007. godine o sukobu interesa, kao i kasnija odluka od 6. marta 2007. godine o nepoštovanju Suda su podržana u odluci Žalbenog veća od 4. maja 2007. godine. Gospodin Markač je znao za ovo pitanje sukoba interesa već nekih četiri meseca. Ja bih sada želeo da čujem od gospodina Markača kakav je napredak u traženju novog zastupnika umesto gospodina Šeparovića, i kada on očekuje da će novi zastupnik preuzeti njegov predmet? Gospodine Mikuličiću, da li vi možete da odgovorite na to pitanje u ime gospodina Markača?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Vrlo rado, časni Sude. Obrana generala Markača poduzima sve mjere kako bismo pronašli još jednog kolegu koji bi uz mene branio klijenta, gospodina Markača. Mi smo u pregovorima sa nekoliko kandidata. Međutim, ti pregovori nažalost ne napreduju previše dobro. Razlog je taj što svaki od onih koje kontaktiramo postavlja dva pitanja na koja ja nemam odgovora, a to je: kada će početi suđenje i koliko će suđenje trajati? Razumljivi su... razumljiva su ta pitanja, jer kolega koji bi preuzeo Obranu generala Markača mora se organizirati u svojoj domicilnoj kancelariji, a to ne može dok ne poznaje barem te osnovne parametre. No međutim, i uprkos tome, mi smo na tragu sporazuma u kojemu bismo mogli angažirati još jednu osobu za Obranu generala Markača. Puno bi nam pomoglo kada bismo dobili od časnog Suda odgovore na ova dva pitanja.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Mikuličiću, radi se o pitanju šta je starije, kokoška ili jaje. Vi želite da znate kada će suđenje da počne. Pretresno veće želi da zna kada će zastupnici biti spremni da počnu sa suđenjem kako bi početak suđenja mogao da se zakaže. Dakle, nisam sasvim siguran šta bi prvo trebalo da dođe. Da li prvo treba zastupnik da stupi na dužnost i da počne sa radom, da prouči papire, da je spreman za početak, pre nego što odredimo početak, ili da mi odredimo početak suđenja a da nas onda zastupnik pozove i kaže: "Izvinite, ali to je za mene prerano, još nisam spreman za početak"? Nisam sasvim siguran kako da vam odgovorim na to pitanje. Ovo pitanje je odloženo upravo kako bi omogućilo stranama da pronađu novog zastupnika. I jednom kada zastupnik bude pronađen, tada će i predmet da krene, pod uslovom da je novi zastupnik spreman da počne sa radom. Da li razumete poteškoće? Tako da ako vi pitate

Pretno veće kada će ovo suđenje da počne kako bi to mogao da zna novi zastupnik, ja prosto ne znam kako da odgovorim na to pitanje. A što se tiče drugog pitanja, pretpostavljam da vi znate kao i ja – da je trajanje suđenja u ovom trenutku teško predvideti, sve dok se ne donese odluka po *Pravilu 73 bis*, osim ako vi ne možete sa tim u vezi da mi pomognete?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, ja sam potpuno svjestan ovih pitanja koja ste vi upravo postavili. Ja naravno ne očekujem u ovom trenutku da mogu upoznati budućeg branitelja sa egzaktnim, tačnim datumima. Međutim, ono što bi svakako puno pomoglo, to je da bar okvirno možemo zaključiti o eventualnom danu početka suđenja. Da li će to biti ovu jesen, da li će to biti možda kasnije, da li će to biti možda i sljedeće godine? Dakle, to su podaci koji mislim da su vrlo važni. Međutim, ono što vam mogu sa sigurnošću reći to je da su kolege odvjetnici sa kojima sam razgovarao i s kojima je general Markač moj... moj branjenik takođe suglasan da bi se mogli pojaviti u ulozi ko-branitelja. Nakon što smo ih upoznali sa opsegom materijala kojima raspolažemo u ovom trenutku, oni su svi rekli da bi im bilo dovoljno oko tri mjeseca pripreme za početak suđenja. Ali dozvolite, bez namjere da se ponavljam - bilo bi ipak prilično važno radi toga da ljudi mogu organizirati posao u svojoj kancelariji, jer to je... preuzimanje Obrane pred Haškim Tribunalom zapravo predstavlja prestanak rada u vlastitoj kancelariji na recimo minimum godinu dana. To je jedan dugačak period, i upravo zbog toga, moje kolege bi bile vrlo bliže pristanku na preuzimanje Obrane kada bi ti neki osnovni parametri barem bili predvidivi, ako ne sasvim egzaktni.

SUDIJA MOLOTO: U redu. Ja ću pokušati da vam olakšam, gospodine Mikuličiću. Možemo na trenutak da prekinemo raspravu o sukobu interesa i da govorimo o tome kada mislimo da će suđenje da počne? Ja sve pozivam da uzmu učešća u ovom pitanju. Meni se čini da ukoliko bi sada znali da je predmet spreman za suđenje, pretpostavljam da bi novom zastupniku trebalo, upravo ste vi to rekli, ne manje od tri meseca kako bi se pripremio, što bi značilo da bi za nekih pet meseci suđenje moglo da počne. Kada će doći trenutak da strane saopšte da su spremne, ja to ne mogu da kažem iz sledećih razloga, i ja bih voleo da svi zajedno razmislimo o tome. Pod jedan, postoji mogućnost da ovaj predmet može da čeka sve dok ja ne budem bio spreman da ga vodim. Ja u ponedjeljak počinjem sa jednim novim predmetom za koji se očekuje da će trajati samo godinu dana. Ali taj predmet može i da bude preuzet od našeg Pretresnog veća i da se dodeli drugom Pretresnom veću i da se počne sa tim predmetom čim se neko prethodno suđenje u Tribunalu završi. Dakle, to su dve mogućnosti koje ja vidim. Ja ne znam kada će se završiti prvi od ostalih predmeta. I ja vas sada pozivam da nam kažete ili da mi kažete: kako mislite da bi trebali da postupimo po ovom pitanju o vremenu početka suđenja? Sve što ja mogu da kažem je da ukoliko će to biti predmet mog Pretresnog veća, onda će verovatno morati da se čeka još jedna godina, jer sutra počinje... u ponedjeljak počinje novi predmet. Da, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Hvala vam, časni Sude. Ja iznosim ne baš originalnu ideju, ideju koja je izneta na konferenciji po *Pravilu 65 ter*, i čini se da smo naišli na pozitivnu reakciju strana, a radilo se o mogućnosti da umesto pokušaja da utvrdimo tačan datum početka suđenja, Pretresno veće nagovesti datum... da iznese minimalni datum, odnosno vreme pre koga suđenje neće početi. Na taj način bi se uključila oba elementa koja je časni Sud izneo – neizvesnost oko konkretnog početka suđenja, kao i pomoć u

traženju novog zastupnika, kome bi se reklo: "Možete da budete sigurni da ćete imati vremena da se pripremite i da organizujete vaše lične i profesionalne obaveze."

SUDIJA MOLOTO: Čuo sam to, gospodine Tieger, i taj mi je izveštaj dostavljen, gospodine Tieger. Ja na to pitanje jedino mogu da odgovorim pod pretpostavkom da će moje Pretresno veće suditi u ovom predmetu. Ukoliko predmet bude dodeljen drugom Pretresnom veću, onda moj odgovor nema smisla. Ja nisam spreman... jer svaki drugi predmet bi mogao sutra da stane i da predsednik Suda kaže: "Predmet Gotovina mora odmah da počne." Ali ukoliko će taj predmet voditi ovo Pretresno veće, ja vam kažem, kao odgovor na vaše pitanje – da moje Pretresno veće počinje sa novim predmetom u ponedeljak i da se očekuje da suđenje traje godinu dana, i ... sami znate da se i tu radi o proceni. Možda će trajati 10 meseci. A na osnovu jučerašnjeg razvoja događaja u tom predmetu, možda ni on ne počne u ponedeljak. Znae, sve je tu veoma neizvesno. Ja ne znam šta će se dogoditi do ponedeljka.

TUŽILAC TIEGER: Shvatam to.

SUDIJA MOLOTO: Shvatate moje probleme?

TUŽILAC TIEGER: Da, naravno. Jedina stvar koju bih dodao, a znam da je i časni Sud to razmatrao – da će se Pretresno veće u svakom slučaju suočiti sa stvarnošću, a što je i časni Sud napomenuo ranije, a to je da zastupnik... novoimenovani zastupnik će morati da se upozna sa predmetom, a za to je u svakom slučaju potreban određeni minimum vremena, i to onda postaje gotovo paradoksalno da teškoće oko određivanja minimuma datuma za početak suđenja imaju negativan uticaj na mogućnost novog zastupnika, kada je u stvari i njemu potreban vremenski minimum kako bi mogao da počne.

SUDIJA MOLOTO: Da, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala vam, časni Sude. Hteo sam da iznesem jedno tehničko pitanje, a to je da je Žalbeno veće donelo odluku prošlog petka o sukobu interesa u slučaju Čermak. Naša je interpretacija jednog dela te odluke da je Žalbeno veće odvagulo uticaj diskvalifikacije prava generala Čermaka, i u tom delu je navedeno da suđenje neće početi u sledećih šest meseci. Tako da to već može da bude neka naznaka Žalbenog veća koji bi to bio vremenski minimum, a ukoliko mi možemo brže od toga, to će onda svakako biti pitanje na koji način će to uticati na zaključak Žalbenog veća, ako se uspostavi da to nije bilo tako. Tako da pretpostavljam... ja sam to samo želeo da iznesem kako bih podsetio Pretresno veće da je Žalbeno veće o ovom pitanju govorilo prošlog petka.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mišetiću. Rok od šest meseci je otprilike... blizu je roka koji sam ja ranije izneo od pet meseci, ako bismo sada recimo bili spremni za suđenje, pod pretpostavkom da je novom zastupniku potrebno tri meseca i sve ono što je potrebno u pretpretresnoj fazi postupka, dakle najverovatnije pet meseci, tako da je to skoro isto kao i šest meseci. Naravno, o tom pitanju postoje različite mogućnosti o kojima je govorio i gospodin Tieger. Može da bude pet meseci, pod pretpostavkom da sada počnemo, ili možemo da kažemo da će biti pet meseci ili

šest meseci od trenutka kada objavimo da je predmet spreman za suđenje. Tako da u najmanju ruku možemo da kažemo da verovatno neće početi u narednih šest meseci. Sledeće pitanje koje je pokrenuo gospodin Mikuličić jeste trajanje suđenja. Pokušaćemo da odgovorimo na taj problem... na to pitanje kako bi možda onda i on bio u poziciji da kaže koliko brzo može da nađe novog zastupnika. Pozivam vas da date ovom pitanju svoj doprinos gospodine Tieger i gospodine Mišetiću.

TUŽILAC TIEGER: Ja odgovaram na sudski poziv, i hteo bih da budem otvoren prema Sudu po ovom pitanju, jer sam mu ja posebno posvetio pažnju pre nego što smo ušli u sudnicu. Ja se sećam da je prethodno kada je Sud tražio procenu, Tužilaštvo iznelo period od 12 do 14 meseci, koliko se ja sećam, jer smo tada svi gledali optimistično na mogućnost dogovora oko nespornih činjenica i sužavanja predmeta što je moguće više, čime bi se dostigla tačka gde bi suštinski sporna pitanja bila u fokusu suđenja. Ništa od tada se nije dogodilo što bi me navelo da promenim svoju procenu. Ne znam koju vrstu preciznosti traži Pretresno veće. Ja kažem da u vreme kada je procena data, da je ona data u kontekstu predmeta koji dugo traju - po dve, tri godine. Tako da ja ne želim da pogrešim u iznošenju precizne procene, jer je zaista možda i moguće da se skрати potrebno vreme. Sa druge strane, možda se radi o previše optimističnoj proceni. Jedno od pitanja koje je pokrenuto na konferenciji po *Pravilu 65 ter*, kao što je Sudu poznato, jeste napor koji su strane uložile kako bi identifikovale sporne činjenice, i ti naponi su i dalje u toku. Ali kao primer koliko je to potencijalno plodonosno dolazi činjenica da je tokom razgovora o srodnim pitanjima posle konferencije po *Pravilu 65 ter* sa mojim kolegama iz Odbrane Gotovine, identifikovana tema za koju smo svi mislili da bi mogla da se tokom razgovora reši, čime bi otklonili nesuglasice oko pitanja, ali u stvari se to neće dogoditi u smislu da će zahtevati značajnije vreme tokom trajanja suđenja. Izvinjavam se što sam bio opširan, ali sam želeo da razumete da je to bila prethodna procena. Ja na predmet nisam gledao očima nove procene po tom pitanju, ali to je upravo ono što mi činimo.

SUDIJA MOLOTO: Pre nego što sednete, imao bih za vas jedno ili dva pitanja. Da li je procena o 14 meseci bila na osnovu vaših dogovora o nespornim činjenicama u to vreme?

TUŽILAC TIEGER: Koliko se ja sećam, časni Sude, to se dogodilo onda kada je utisak Suda bio da se radi o predmetu čije će suđenje trajati od 22 do 24 meseca. To je bilo u vreme kada sam još uvek bio nov u ovom predmetu. Ja sam u to vreme smatrao da bi taj predmet mogao da se ubrza postizanjem sporazuma o nespornim činjenicama i drugim stvarima, i da bi sa početna 22 do 24 meseca mogao da se skрати na 12 do 14 meseci – pod pretpostavkom postizanja dogovora o nespornim činjenicama, ali ne i na osnovu bilo koje nesporne činjenice koja je do tog vremena utvrđena. Kada to kažem, to ne znači da je to... da sam imao na umu određenu listu nespornih činjenica koja je bila povezana sa određenim svedocima koji bi se pozvali ukoliko se ne postigne dogovor oko nespornih činjenica. To je bila najbolja procena na osnovu mog iskustva i iskustva mojih kolega, što je bio jedan od razloga zbog čega sam u svom odgovoru uključio i neke faktore koji su doveli do te procene. Nadam se da je to od neke pomoći, bar za gospodina Mikuličića u onoj meri u kojoj se moje kolege sa tim slažu, a mislim da svi znamo da uračunamo tu i plus-minus faktor. Ali čini mi se da u ovoj instituciji gde su velike razlike u trajanju suđenja, čini mi se da bi bilo od neke pomoći da čujemo kada Tužilaštvo i/ili strane, kao što ćete čuti od njih, očekuju da suđenje počne.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Da sada dobijemo potvrdu od ostalih vaših kolega. Da li je to još uvek realna procena?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako bih mogao da dobijem jedno objašnjenje od Tužilaštva: da li se ta procena od 12 do 14 meseci odnosi samo na Tužilaštvo ili ona uključuje i trajanje dokaznog postupka Odbrane?

TUŽILAC TIEGER: Dakle, ja ću da... ne, ne, to je bilo, ponavljam, i ja shvatam vaše pitanje... ne, to je bio slučaj... to je bila procena za čitav predmet, pod pretpostavkom korišćenja najefikasnijih mehanizama iz Pravilnika i na osnovu nespornih činjenica, čime bi suzili predmet u kome bi se samo fokusirali na sporne činjenice.

SUDIJA MOLOTO: Zaista, i ja sam to tako razumeo.

ADVOKAT KEHOE: Samo sam želeo, časni Sude, da čujem to razjašnjenje. Ali ja verujem da to jeste tačna procena. Obzirom na dogovorene činjenice, mislim da je to u stvari tačno – 12 do 14 meseci, više – manje, kako je i Tužilaštvo navelo.

SUDIJA MOLOTO: Svakako.

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA MOLOTO: Izvinite zbog ovoga, gospodine Prodanoviću.

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Ako se Obrana generala Markača treba izjasniti kako o datumu početka suđenja, tako i o mogućem vremenu trajanja, onda ću podsetiti na notornu činjenicu, a to je da za logično zaključivanje su potrebne premise koje su barem izvjesne ako ne sigurne. A mi i u odnosu na početak suđenja i u odnosu na kraj suđenja nemamo premise koje su izvjesne a kamoli sigurne. Obrana generala Čermaka, odnosno general Čermak sada je ostao bez obrane i ne zna kada će on uspeti angažirati nove branitelje. Mi ne znamo koliko će tim novim braniteljima trebati... njima subjektivno da pripreme obranu. I isto tako, u ovaj čas ne znamo koje će se činjenice utvrditi nesporno. Dakle, sva ta pitanja ostaju otvorena, a onda naravno i vreme početka, odnosno trajanja. Naravno da ćemo mi poštovati kao i do sada uvijek odluku Suda koji je na kraju krajeva taj koji treba odlučiti i kada počinje suđenje, a naravno onda od dinamike suđenja će zavisiti i samo trajanje postupka. Mislim da je ovo ovako više – manje spiritistički sada razgovor – da razgovaramo o stvarima o kojima sada ne možemo u ovaj čas dosegnuti neki konkretan zaključak.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Prodanoviću, sada ste nas ponovo vratili u isti krug. Gospodin Mikuličić nam je sigerisao da pokušamo da procenimo početak suđenja i njegovo trajanje kako bi mogao da odredi... da odgovori na pitanje budućih kolega koji bi želeli da preuzmu predmet. A vi sada kažete da bi za vas bilo potrebno kako bi mogli da procenite početak suđenja i njegovo trajanje, da prvo dobijete novog zastupnika. Sada se krećemo napred - nazad. Ja shvatam to. Mi ćemo vam se obratiti sa pitanjem kada mislite da ćete uspeti da nađete novog zastupnika, i mi možemo sa tim u toj fazi da izađemo na kraj. Ali u ovoj fazi pokušavamo da najbolje moguće procenimo dužinu

trajanja suđenja kako bi mogli da odgovorimo gospodinu Mikuličiću i tako mu pomogli da odgovori na pitanja advokata koji se nalaze u Hrvatskoj. Dakle, da li na toj osnovi možemo da se pozabavimo ovim pitanjem, gospodine?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Sa punim poštovanjem, časni Sude, ja upravo govorim o tome. Vi ste me pitali za moje mišljenje. Dakle, ja doprinosim diskusiji ne u želji da opstruiram, nego jednostavno navodim neke vrlo realne pokazatelje koji, čini mi se sada u ovaj čas nas onemogućavaju, barem što se tiče Obrane generala Čermaka. General Čermak je dobio odluku 29. šestog (juna). Naravno da on do sada još nije bio u situaciji da traži svoje branitelje. Koliko će mu vremena trebati za to, vidimo po primjeru generala Markača – da to ne ide baš tako brzo.

SUDIJA MOLOTO: Ali gospodine Prodanoviću, ono što je Pretresno veće od vas zatražilo jeste da komentarišete ili da vi potvrdite ili ne potvrdite ono što je Tužilaštvo iznelo kao svoju najbolju procenu vezano za dužinu trajanja suđenja od kada počne, bez obzira na to kada će suđenje početi. Dakle, da li se slažete da je procena o 12 do 14 meseci najbolja procena za dužinu trajanja ovog suđenja, bez obzira na to kada će ono početi? To vam je pitanje postavljeno?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Ukoliko to rešava problem, ja se odmah slažem, ali nisam siguran da će to... da će to doprinijeti upravo ovaj... rješenju tih pitanja.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Gospodine Mikuličiću, da li se i vi slažete sa procenom od 14 meseci?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Pa, gledajući iz današnje perspektive i iz perspektive dokaznog materijala koji nam je do sada objavljen, čini mi se da je to realna procjena, i čini mi se da bi rok od 14 mjeseci bio realan za završetak suđenja. Hvala vam.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Dakle, sada je očigledno da se ta procena odnosi na samo suđenje, nakon čega sledi period za pisanje Presude, što će biti možda još dodatnih četiri meseca, i to nas dovodi do 18 meseci. Gospodine Mikuličiću, ukoliko bi vam sada odgovorio na vaše početno pitanje – da suđenje neće početi u sledećih najmanje šest meseci, i da kada ono počne, da će trajati možda nekih 18 meseci, da li vam to sada daje mogućnost da odgovorite na pitanja vašim potencijalnim ko-zastupnicima? Da li je od pomoći?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Naravno, časni Sude. To su već podaci koji su prilično egzaktni i na osnovu kojih se može zaključiti razgovor sa potencijalnim kandidatom za branitelja.

SUDIJA MOLOTO: U redu. Sada, pošto imate te odgovore, da li možete da odgovorite na pitanje koje vam je ranije bilo postavljeno: za koje vreme mislite da ćete naći novog zastupnika? Sada se ponovo vraćamo na sukob interesa.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Pri ovakovim parametrima dakle, da suđenje ne bi trebalo početi prije šest mjeseci računajući od današnjeg dana, što nas praktički dovodi na početak sljedeće godine, i uz činjenicu da bi suđenje moglo trajati oko 18 mjeseci, kao

što ste upravo rekli, meni se čini da bismo mi mogli obavijestiti Sud o izboru novog branitelja negdje odmah nakon ljetnjih ferija.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mikuličiću. To je sasvim od koristi. Dozvolite mi da objasnim jednu malu stvar. Mi nismo rekli da će suđenje početi za šest meseci. Mi smo rekli da ono neće početi najmanje u narednih šest meseci. To izgleda da je izvesno. Možda bude i duže.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, ja to potpuno razumijem. Ali uvažavajući okolnosti, ne može se računati kada će početi, ali se može računati kada neće početi suđenje. Pa u okviru tih okolnosti sam rekao ono što se odnosi na novog branjenika.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. U redu, mi ćemo tokom trajanja letnje pauze pokušati da saznamo od vas do kakvog je napretka došlo u vezi sa tim pitanjem. Možemo li sada da pređemo, ukoliko još neko nema dodatne komentare na poziciju gospodina Šeparovića? Neki komentar? Niko? U redu. Da li sada možemo da pređemo na sukob interesa gospodina Prodanovića i gospođe Sloković? Žalbeno veće je 29. juna odlučilo da podrži odluku Pretresnog veća u vezi sa sukobom interesa koju je donelo 15. aprila. Odluka Pretresnog veća navodi u paragrafu broj 25 da gospodin Prodanović i gospođa Sloković treba da ostanu kao branioci sve dok novi zastupnik ne bude bio u mogućnosti da preuzme predmet. Iako je prošlo samo nedelju dana od odluke Žalbenog veća, ja sam ubeđen da gospodin Čermak već radi na tome da pronade novog zastupnika, i da će gospodin Prodanović i gospođa Sloković obavestiti Pretresno veće kada se bude pronašao novi zastupnik. Pošto sam ovo rekao, ukoliko vi imate bilo šta da kažete u ovoj fazi gospodine Prodanoviću, bili bismo vam zahvalni?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Osim ovoga što sam prije rekao, nemam ništa novo časni Sude reći. Mi ćemo vas naravno obavjestiti čim neki konkretni rezultati budu postignuti.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Da li još neko ima nešto da kaže na ovu temu? Gospodine Tieger? Gospodine Kehoe? Ništa? U redu. Hvala vam puno. A sada bih da pređemo na pitanje navodnog sukoba interesa u vezi sa gospodinon Kehoeom. Ovo pitanje je pokrenuto 13. aprila 2007. godine i to u zajedničkom podnesku gospodina Čermaka i gospodina Markača, posle čega je usledio nalog Pretresnog veća Sekretarijatu da se izjasni u vezi sa imenovanjem Gregory Kehoea za zastupnika Odbrane Ante Gotovine od 25. juna 2007. godine. Odgovor Sekretarijata biće podnet u ponedjeljak 10. jula 2007. godine. I na osnovu tog odgovora i na osnovu eventualnih naknadnih odgovora strana, Pretresno veće će doneti odluku o ovom pitanju. Da li strane imaju nešto da dodaju u vezi ovog pitanja? Da, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Ništa, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Tužilaštvo?

TUŽILAC TIEGER: Ne, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Prodanoviću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Ne.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ne, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Odluku o ovom pitanju ćemo uskoro doneti. Pitanje nespornih činjenica. Znam da smo se dotakli tog pitanja danas posle podne, ali na poslednjoj statusnoj konferenciji strane su se dogovorile da postoji određeni okvir unutar koga bi mogli da razgovaraju o eventualnim dogovorenim činjenicama i da će se fokusirati na određenu logistiku kako bi se ovaj proces materijalizovao. Bilo je predloženo da se ulože naponi kako bi nesporne činjenice obuhvatile i činjenice i dokaze vezano za osnove zločina, uključujući i dokaze o položaju optuženih, liste žrtava kao i identitet žrtava, dokaze o ekshumaciji i primenljivo pravo. Da li je došlo do nekog napretka u vezi sa tim? Da počnemo sa Tužilaštvom?

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ja ću pokušati da sumiram ono što je časnom Sudu već možda poznato, a što je bilo izneto na sastanku po *Pravilu 65 ter*. Kada se radi o logistici i fokusiranju, pre svega mislim da je Pretresno veće identifikovalo područja na koja bi trebalo strane da se fokusiraju. Mi smo započeli sa jednim područjem u smislu logistike. Tužilaštvo je pripremilo materijal u papirnoj kopiji za strane kako jednostavno ne bi morali na drugi način da prikupljamo materijal ili da ne bi rizikovali da strane ne govore o istom dokumentu. To je materijal koji se odnosi na ubistva, na forenzički materijal, odgovarajuće izjave svedoka. To je materijal koji je podložan diskusijama, u kojima smo neke dokumente nedavno pronašli na našem rasporedu, odnosno spisku stvari za proveru, ako želite, sa dodatnim temama koje iz toga proizilaze, tako da strane mogu da kažu: "U vezi sa ovim pitanjem koje proizilazi iz forenzičkog materijala, tu nema spora." ili "to pitanje je sporno", hajde da se na to fokusiramo, da vidimo u čemu je neslaganje i tako dalje. Pitanje koje je pokrenuo gospodin Pitman na sastanku po *Pravilu 65 ter*, i na osnovu odgovora zastupnika nakon što smo pogledali određeni materijal, što su strane učinile, javile su se indikacije da se u najmanju ruku za dobar deo materijala očekuje sporazum. Pošto sam to rekao, svi smo svesni problema da nisu svi zastupnici u predmetu prisutni kako bi mogli da se dogovorimo oko nespornih činjenica, što svakako predstavlja problem. Ali bez obzira na to, mi svakako nismo želeli da odlažemo zalaganja u vezi ove procedure do dolaska novih zastupnika. Pre svega, mi možemo da napredujemo sa tim procesom, ako ništa drugo, postoji razlog da se veruje da će svaki privremeni dogovor među stranama u ovom kontekstu podržati i budući branioci, ili će u najmanju ruku imati dobar početak kada mi napravimo napore da završimo dogovorena područja. Dakle, to je u vezi procesa logistike i kako proces napreduje. Ovo je bio rezime onoga što se sa tim u vezi dešava. Još jedan faktor je taj da to nije... to nisu bila jedina pitanja o kojima smo razgovarali, ali su to bila pitanja o kojima smo razgovarali na najkonkretniji način kako sam i pomenuo.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno na tom objašnjenju, gospodine Tieger. Samo pre nego što dam reč ostalim zastupnicima, jednom rečju, koji je vaš odgovor? Da li strane

napreduju u finaliziranju nespornih činjenica ili postoje problemi? Samo u jednoj rečenici?

TUŽILAC TIEGER: Ja ne bih mogao da kažem da se radi o dobrom napretku u ovom trenutku. Postoji dosta... čini mi se da ima puno dobre volje. Ja ne mogu da identifikujem neki konkretan problem. Materijali su dostavljeni drugoj strani pre izvesnog vremena, a napredak u vezi tih konkretnih pitanja nije bio od tada posebno impresivan, ali se radi o obimnom materijalu koji pokreće razna pitanja, pa se možda tu radi o kritičnoj masi u kojoj će upravo sada doći do pomaka. Strane su imale šansu da... Odbrana je imala šansu da prođe kroz sav materijal, da pročita pažljivo, i možda je ovo jedan period koji ne prikazuje bilo kakav ozbiljniji problem, jer se sada materijal jednostavno pregleda. Ali, ja bih svakako voleo da mogu da kažem Sudu: "Evo konkretnih rezultata sa ovih razgovora." To je deo razloga zbog čega je predložen ovakav raspored, kako bismo mogli da kažemo: "Pogledajte, ovo su konkretne stvari koje su iz ovoga proizašle. Koji je odgovor na pitanje da li postoji saglasnost ili ne postoji o ovoj konkretnoj stvari u odnosu na ovaj konkretni materijal i ove konkretne incidente?" Dakle, ne želim da navodim Sud na krivi trag ukoliko bih vas naveo da pomislite da su naponi koje sam opisao dovoljni da dovedu do ekspeditivnog suđenja, ali je proces ozbiljno započet. I ja se nadam da, pošto se materijal već neko vreme nalazi i u papirnoj kopiji u posedu Odbrane, da smo mi sada u poziciji da taj spisak i finalizujemo kako bi prešli na nova pitanja.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam, gospodine Tieger. Još nešto? Da, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Mislim da je čitava ova ideja oko rasporeda, kada govorimo o ubistvima, veoma važna i da će ona uticati na skraćivanje trajanja suđenja. Imamo mnogo tačaka koje se odnose na ubistva i oni se navode u Optužnici, od kojih 36 ili 37 njih zahtevaju analizu slučaj po slučaju: identifikacije, lokaliteta, načina smrti, načina sahranjivanja, etničke pripadnosti, kako bi što više ljudi bile identifikovano. Ukoliko to može da se stavi u određeni raspored, formu, kako god želite da nazovemo, mi možemo da identifikujemo, recimo - ubistvo broj 4, hipotetički govoreći, imamo to konkretno pitanje o kome trebamo da govorimo. Ali ima i puno pitanja na koje nema potrebe da se vraćamo. Sada, kako nastavljamo sa tim procesom, za koji je na početku potrebno malo vremena zbog te kritične mase, onda kada budemo radili na tim pitanjima, mislim da ćemo daleko brže ići kako vreme bude prolazilo. Jer, mi ne govorimo samo o ubistvima koja se nalaze u Optužnici, već postoji i drugi spisak koji nam je zastupnik dostavio uz potkrepljujući materijal, u kome verujem da se sada nalazi otprilike 237 ili 238 ubijenih o kojima je potrebno da se govori. Pošto sam to rekao...

prevodioci: Molimo zastupnika da malo uspori. Hvala.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se.

SUDIJA MOLOTO: Zamolili su vas da usporite.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. Pošto sam to rekao, to će ipak biti veoma, veoma, veoma korisno upotrebjeno vreme, budući da ćemo mi naglasiti za koja

konkretna pitanja u određenom konkretnom ubistvu je potrebno da se uđe u proceduru i iznese pred Sud. Na taj način ćemo uštedeti Sudu jako značajno vreme, jer na taj način nećemo morati da zalazimo u sve ostale detalje u koje bi se u normalnim okolnostima kada je o ubistvima reč ulazilo.

SUDIJA MOLOTO: Hreo bih u ovom trenutku da kažem i vama i gospodinu Tiegeru, da vam se zahvaljujem, i da vam kažem da sam svestan koliko ovaj proces može biti naporan, i da će to rezultirati uštedom sudskog vremena. Ali sada je pitanje da li u tom napornom procesu dolazi do napretka? Da li napredujete u tom pravcu, u približavanju dogovoru oko nespornih činjenica?

ADVOKAT KEHOE: Odgovor na to pitanje je "Da".

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Hvala vam.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Prodanoviću, imate li neki komentar?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Pa nemam ništa posebno dodati ovome što su rekle kolege.

ADVOKAT KEHOE: Hvala vam. Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Zapravo, ovdje se radi o forenzičkim podacima koji su prilično egzaktni, ali su dosta voluminozni. Mislim da nakon što ih pregledamo, da ćemo se vrlo brzo moći složiti oko većine forenzike, tako da ćemo time apsolutno doprineti ubrzanju suđenja. Dakle, nešto posebno drugo nemam dodati.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mogu li da dodam još jedan faktor koji će možda biti ohrabrujući? Ovo je proisteklo iz jednog kratkog razgovora sa gospodinom Tiegerom, i naravno da će neki dokazi koje će predložiti Odbrana biti dokazi koje je časni Sud već čuo u *Predmetu Martić* ali bez zalaženja u detalje, neki će dokazi ovde biti ponovo predloženi. I nakon kratkog razgovora sa gospodinom Tiegerom, mi smo postigli sporazum o mnogim stvarima, što će takođe značajno uštedeti vreme. Mi smo jednostavno došli do razgovora o toj temi spontano nakon konferencije po *Pravilu 65 ter*. Ja sam ohrabren da ukoliko zajedno budemo radili na tome, da ćemo napraviti značajan napredak koji će biti sve veći kako vreme bude odmicalo.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Kehoe. Budući da ste spomenuli ovaj slučaj susret posle konferencije po *Pravilu 65 ter* koji vam je probudio nadu, mogu li samo da podsetim strane da je na poslednjoj statusnoj konferenciji pomenuto da će se napraviti raspored o redovnim sastancima među stranama upravo kako bi se predstavio taj napredak. Mogu li da predložim umesto održavanja slučajnih susreta posle konferencije po *Pravilu 65 ter* da se radije utvrde sastanci kako bi se upravo

govorilo o svim ovim pitanjima, posebno sada kada imamo predstavu o tome da najmanje za šest meseci mi nećemo početi sa suđenjem.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, smatram da je to jako dobra ideja. Zbog toga što to još uvek nije urađeno, ja se osećam odgovornim više od ostalih po tom pitanju. Mi smo o tome razgovarali i razmenjivali elektronske poruke po tom pitanju. Žurim da dodam da sastanci koji se tiču samo tih pitanja možda ne bi bili produktivni sve dok novi zastupnici ne stupe na dužnost kako bi i oni uzeli učešća, ali...

SUDIJA MOLOTO: Mogu li da se ne složim po ovom pitanju?

ADVOKAT KEHOE: Da, možete.

SUDIJA MOLOTO: Želim da vam sugerišem da nastavite, jer na taj način će sve biti znatno lakše za nove zastupnike koji će doći. Moći će da pregledaju ono što ste dogovorili i da kažu: "Sa ovim se slažem, a sa ovim se ne slažem." Radije nego da tada tek počnete čitav proces. Apelujem na strane da ne odlažu taj proces do trenutka dok ne stignu oba savetnika, već apelujem na strane da nastave sa tim dalje.

ADVOKAT KEHOE: Vodićemo se tom mišlju časni Sude, ali ako mogu da se okrenem ka svom kolegi koji bi želeo nešto da pomene.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja želim da kažem da Odbrana Gotovine, osim pitanja ubistava je napravila raspored čitavog predmeta u smislu činjenica o kojima se može sporazumeti. Ali mi čekamo da dođu novi zastupnici kako bi to onda prvo podelili sa svim zastupnicima Odbrane i oko toga postigli sporazum među branjenicima, jer smatram da je preduslov da se prvo svi branjenici slože oko tih činjenica kako bi to onda mogli da dostavimo Tužilaštvu i da onda zajednički razmotrimo taj dokument i vidimo o čemu tačno možemo da se dogovorimo. Mi i dalje intenzivno radimo na svim tim činjenicama u čitavom predmetu, tako da ne bih hteo da Sud pomisli da radimo samo na ubistvima. I u odnosu na ono što je rekao gospodin Kehoe, verujemo da će dogovor u *Predmetu Martić* otkloniti mnoge šire činjenice na čemu bi uštedeli neko vreme. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mišetiću. Cenimo vaš doprinos. Još jednom povlačim potrebu rasporeda sastanaka među stranama kako bi izneli jedni drugima napredak u procesu. Ja vas molim da ne čekate nove zastupnike da preuzmu predmete kako bi zakazali nove sastanke. Da li još neko želi da kaže nešto o ovoj temi? Gospodine Prodanoviću? Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Ne. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ne. Hvala, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Možemo li da pređemo na sledeću tačku, a to su podnesci po *Pravilu 92 bis* i *Pravilu 92 ter*. Nakon poslednje statusne konferencije i

podneska Tužilaštva u kome traži produženje roka za podnošenje podnesaka po tim pravilima, Pretresno veće je prihvatilo zahtev i pozvalo Tužilaštvo da iznese kada bi Pretresno veće moglo da očekuje te podneske. 10. maja je Tužilaštvo obavestilo Pretresno veće da će podneti te predloge onda kada bude zakazan datum početka suđenja. Pretresno veće smatra da bi Tužilaštvo trebalo već sada da počne sa dostavljanjem tih podnesaka, pre nego što se utvrdi datum početka suđenja. Tužilaštvo će imati mogućnost da dopuni podneske ukoliko okolnosti oko tih svedoka budu izmenjeni u međuvremenu, a ja bih želeo da požurim Tužilaštvo da počne sa dostavljanjem tih podnesaka. Ne znam da li vi imate neki komentar, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Ne, časni Sude. To pitanje je pokrenuo gospodin Pitman na sastanku po *Pravilu 65 ter*, i mislim da smo razumeli to.

SUDIJA MOLOTO: U redu, hvala vam. Da li možete da nam kažete vremenski raspored?

TUŽILAC TIEGER: To je bilo jedno od pokrenutih pitanja. Ne bih u ovom trenutku to učinio. Kako smo mi shvatili razgovor na sastanku po *Pravilu 65 ter*, i ja ću to sada izneti – Sud je jasno naznačio da želi te podneske... da želi da Tužilaštvo ne čeka utvrđivanje datuma početka suđenja, ali u isto vreme je izbegnuto iznošenje preciznog datuma. Ja sam izneo da u ovom trenutku kada se bližimo letnjoj pauzi, sa različitim... a imamo brojne aktivnosti u rasporedu - na primer, misije po *Pravilu 92*, ili misije sa tim u vezi, a potom imamo i različite ljude koji su značajni za ovaj proces a povezani su sa sudskom letnjom pauzom, ja bih zamolio Sud da sada ne iznosim precizni rok. Nastojaćemo da to uradimo što pre bude bilo moguće i dostaviti Sudu pre letnje pauze indicaciju o vremenu kada će Tužilaštvo dostaviti podneske po *Pravilu 92 bis*, uz puno saznanje da Sud želi da to Tužilaštvo započne pre nego što se odredi datum početka suđenja. Dakle, mi razumemo da Sud ne želi odlaganja. Ja samo molim za vaše razumevanje o vremenu do koga ćemo obavestiti Sud o rasporedu kada ćemo dostaviti podneske.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Tieger. Mislim da nema suštinske razlike između onog što ste vi sada rekli i mog shvatanja izveštaja sa sastanka po *Pravilu 65 ter*. Ja sam razumeo da je Tužilaštvo tražilo da se da rok, ali da je takođe i navelo da to neće biti pre letnje pauze. Svakako da mi nećemo nametati nikakav rok pre letnje pauze, ali je pitanje za vas bilo da li vi možete da odredite sebi rok, radije nego da ga mi određujemo? Drugim rečima, dajte nam neku procenu do kog vremena mislite da ćete početi sa dostavljanjem tih podnesaka? Ja želim da se sami obavezete, a ne da vas Sud obaveže.

TUŽILAC TIEGER: Ja cenim to, časni Sude. I ukoliko mi Sud bude dao mogućnost da se sastanem sa članovima svoga tima i da se vratim na Sud, mi ćemo to svakako uraditi pre letnje pauze i onda početi sa dostavljanjem podnesaka.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Samo kao podsetnik sa poslednje statusne konferencije, sugerisano je Tužilaštvu da bi ti predlozi trebalo da budu podneti u svežnju, dakle ne za svaku osobu pojedinačno, već za grupu osoba, i na taj način ne bi imali mnogo podnesaka koje bi rešavali, već bi se bavili jednim podneskom sa više

ljudi istovremeno. U redu. Hvala vam puno. Da li još neko u sudnici ima na ovo komentar?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Prodanoviću? Ništa. Hvala vam puno. Gospodine Mikuličiću? Da pređemo onda na sledeće pitanje obelodanjivanja. Mogu li da predložim da ni ovo pitanje obelodanjivanja ne bi trebalo da trpi zbog pitanja koji su u vezi sa zastupnikom ili sa čekanjem podneska koji je u vezi sukoba interesa gospodina Kehoea. Ja bih predložio da se sa tim pitanjem obelodanjivanja nastavi dalje. Na poslednjoj statusnoj konferenciji, Tužilaštvo je navelo da se sveobuhvatno povezani spisak dokaznih predmeta završava i da su u stanju da Odbrani dostave svaki dokument koji se nalazi na tom spisku dokaznih predmeta presnimljen na disk. Neki dokumenti se ne nalaze na tom spisku ali se reference koje se spominju u pretpretresnom podnesku takođe nalaze na ovom disku. Na njih treba da se gleda kao na dodatak spisku dokaznih predmeta. Ja bih sada samo želeo da dobijem potvrdu da li je zaista Odbrana sve te informacije dobila?

ADVOKAT KEHOE: Iskren da budem, časni Sude, postoje neki izvršni problemi u...

SUDIJA MOLOTO: Izvršni?

SUDIJA MOLOTO: Da, u vezi numerisanja i stvari tog tipa, ali pored toga časni Sude, obelodanjivanje ide sasvim dobro, i među svim tim dokumentima postoji samo nekoliko onih koji nedostaju. Mi smo u kontaktu sa Tužilaštvom i razgovaramo o tim pitanjima, tako da je zaključak da u ovom trenutku nemamo nikakve pritužbe.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam, gospodine Kehoe. Gospodine Prodanoviću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Mi smo... dobili smo dokumente i nemamo nekih posebnih primjedbi.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Prodanoviću. Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Naš stav je isti takav. Nemamo što posebno dodati.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Tužilaštvo je takođe iznelo da se za mali broj izjava još uvek čeka prevod i da bi taj prevod trebalo da bude završen ubrzo nakon poslednje statusne konferencije. Da li je to sada slučaj?

TUŽILAC TIEGER: Da, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. I one su obelodanjene?

TUŽILAC TIEGER: Da.

SUDIJA MOLOTO: Hvala. Hvala vam puno. Da se onda pozabavimo obelodanjivanjem po *Pravilu 70*. Na poslednjoj konferenciji, Tužilaštvo je navelo da je dobilo od važnih dostavljača brojna dokumenta i da će u roku od jedne nedelje te informacije biti dostavljene Odbrani. Da li je to učinjeno?

TUŽILAC TIEGER: Da, koliko je meni poznato, pokušavam tačno da se setim. Mislim da se tu govorilo o konkretnom dostavljaču, i ukoliko sam u pravu sa tim u vezi, da, to je učinjeno.

SUDIJA MOLOTO: Trebalo je svu tu količinu informacija obelodaniti Odbrani u roku od nedelju dana posle završetka statusne konferencije. Moje je pitanje: da li je to obelodanjivanje Odbrani napravljeno?

TUŽILAC TIEGER: Želeo bih to još jednom da proverim. Možda postoji neki dokument među mnogim koji ja nisam... za njega nisam siguran. Ali uz taj izuzetak... još jedan dokument nije obelodanjen, ali on nije još odobren. Ali svi dokumenti koji su odobreni, a oni su kako sam naveo u najvećoj meri, ako nisu i svi dokumenti koji su odobreni, naravno da jesu obelodanjeni.

SUDIJA MOLOTO: Kako bih bio siguran da sam vas razumeo: jedan dokument nije obelodanjen jer nije odobren?

TUŽILAC TIEGER: Mislim da se o tome radi. Upravo to proveravamo.

SUDIJA MOLOTO: Vi čekate na odobrenje kako bi mogli da ga obelodanite. Ali pored toga, sve ostalo je odobreno?

TUŽILAC TIEGER: Od onih dokumenata za koje se Sud interesovao na poslednjoj statusnoj konferenciji, da.

SUDIJA MOLOTO: Da li mogu da pitam da li postoje još neka dokumenta koja nisu odobrena?

TUŽILAC TIEGER: Da.

SUDIJA MOLOTO: Da li možete da nam navedete koliko će vremena biti potrebno da se ona odobre?

TUŽILAC TIEGER: Samo indikaciju. Dobili smo dozvolu za otprilike 250 tih dokumenata, i oni su u procesu obelodanjivanja, i biće obelodanjeni...

SUDIJA MOLOTO: Mogu li da vas prekinem? Ja vas pitam: za te neodobrene dokumente, koliko vremena mislite da će biti potrebno da oni budu odobreni?

TUŽILAC TIEGER: Jedini način na koji o tome mogu da budem siguran časnici Sude jeste da to ponovo proverim sa dostavljačima. Mi ih periodično kontaktiramo saopštavajući im da mi čekamo i da Sud čeka, i požurujemo ih da ubrzaju što je više moguće. Dalje od toga, ja zaista nemam nikakve konkretne naznake od dostavljača

kada bi oni mogli biti odobreni. Ali na osnovu pitanja časnog Suda, mi ćemo nastojati da ih motivišemo da što pre daju odgovor.

SUDIJA MOLOTO: Pretresno veće će to veoma ceniti. Hvala vam puno. Da li možete da potvrdite da ste dobili te dokumente?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mi smo nešto po *Pravilu 70* primili i verujemo da Tužilaštvo pravilno postupa. Svakako da mi ne znamo šta se tu nalazi, tako da se uzdam u njihovu dobru volju, koju su i pokazali.

SUDIJA MOLOTO: Ono što sam vas ja pitao jeste - da li vam je dostavljeno ono za šta oni tvrde da su vam dostavili?

ADVOKAT KEHOE: Svakako.

SUDIJA MOLOTO: Da li i vi to potvrđujete, gospodine Prodanoviću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Potvrđujem.

SUDIJA MOLOTO: A vi, gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Očigledno da je jutros na konferenciji po *Pravilu 65 ter* pomenuta brojka od 13 svedoka i nešto... izjave 13 svedoka i eksperata koji još nedostaju. Da, hvala vam puno. Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude. Mi imamo spisak od 13 svedoka o čemu smo razgovarali sa Tužilaštvom. Za neke od njih verujem da su svedoci događaja i od njih mi nemamo izjave, i ja ću o tome nastaviti razgovor sa gospodinom Tiegerom. Jedan od njih je svedok po *Pravilu 70* i mislim da smo o tome maločas razgovarali.

SUDIJA MOLOTO: U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: A ostali su svedoci eksperti, ali za koje ne postoje izjave, i mislim da je gospodin Tieger rekao da u ovom trenutku imaju samo izveštaje, a da nemaju izjave. Međutim, neki od tih svedoka nisu još ni napisali izveštaje, ako sam ja dobro shvatio. Razmišljao sam o tome posle konferencije po *Pravilu 65 ter*, i jedina stvar koju bi mi želeli da izbegnemo jeste da dobijemo ekspertske izveštaje uoči samog suđenja. I jasno je da iz perspektive Odbrane, što pre te izveštaje budemo dobili, mi ćemo takođe brže moći da uđemo u proces o eventualnom sporazumu o nespornim činjenicama koje se nalaze u tim izveštajima, kao i da angažujemo našeg eksperta za ta pitanja, i tako dalje, tako da se čini da je to jedno otvoreno pitanje o kom nismo razgovarali na konferenciji po *Pravilu 65 ter*, da budem iskren, jer nisam imao vremena da o tome razmislim, ali to bi bilo jedino pitanje koje je u ovom trenutku čini mi se otvoreno. I to je ono što je u vezi sa ekspertskim izveštajima... ekspertima koji su identifikovani, ali čiji izveštaji nisu još uvek pripremljeni.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mišetiću. Da li imate bilo kakav komentar sa tim u vezi, gospodine Tieger, posebno u vezi ekspertskih izveštaja?

TUŽILAC TIEGER: Ne, časni Sude. Razumem zabrinutost gospodina Mišetića povodom primanja izveštaja uoči početka suđenja. Ja sam mu naznačio da i tu u nekom vidu imamo onaj problem kokoške i jajeta, ali da ćemo to rešiti zajedničkim naporima tokom razgovora. Nešto od toga se vezuje i za nesporne činjenice i kolika će onda uopšte biti potreba da se o tome izjašnjavaju eksperti, kao i da pokušavamo u Tužilaštvu da dobijemo dokumente koje već neko vreme tražimo a koji se tiču ekspertskih izveštaja. Pošto sam to rekao, mi imamo na umu vreme i potrebu da se podnesi dostave u zadovoljavajućem roku pre početka suđenja kako ne bismo negativno uticali na sudski proces. I zbog toga mi jesmo i nastavićemo da budemo u dobroj komunikaciji sa Odbranom, tako da ja ne mislim da će se ovaj problem pojaviti. Ostavićemo ovo pitanje u vrhu rasporeda i nastavićemo da o tome razgovaramo.

SUDIJA MOLOTO: Vi ste do sada primetili da su Pretresnom veću važni rokovi, jer znate, obećanje da ćete nastaviti da radite u dobroj nadi jeste dobrodošlo, ali to je samo neka vrsta nesigurnog obećanja koje ne daje osećaj do kada će se završiti sa tim pitanjima i kada će predmet biti spreman za suđenje. Ja razumem vaše poteškoće, da se nalazite u području , pre svega, da je to situacija kokoške i jajeta. Drugo, to je delom izvan vaše kontrole, i znam da čekate neke dozvole za obelodanjivanje dokumenata po *Pravilu 70* i tako dalje. Ali bilo kako bilo, Pretresno veće zanima koja je vaša gruba procena u kom vremenu mislite da će ovo biti završeno?

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, pre svega radi razjašnjenja, tu se ne radi o pitanju dokumenata po *Pravilu 70*, što je stvar izvan naše kontrole, kao što ste primetili, već se radi o arhivskim dokumentima koje smo davno tražili i koji nam nisu dostupni. Mi smo udvostručili, utrostručili naše napore da dođemo do tih dokumenata.

SUDIJA MOLOTO: Da vam postavim jedno pitanje u vezi toga. Pošto dugo vremena tražite iz arhivskih izvora te informacije, i pošto ste udvostručili napore, da li još uvek gajite nadu da ćete taj materijal uopšte dobiti?

TUŽILAC TIEGER: Dokumenti su dovoljno važni, časni Sude i naša odlučnost da do njih dođemo je srazmerno tome velika, i ja se još uvek nadam i mi nećemo prestati da ulažemo napore u tom pravcu. Ja znam da i za to postoji određena vremenska granica, kao što znam da uloženi napor u dobijanje dokumenata ne znači istovremeno da će se ti dokumenti na kraju i dobiti, dakle do početka suđenja. Kada budemo došli do onog trenutka u procesu da ovi problemi počinju negativno da utiču na sposobnost Odbrane da se pripremi u odnosu na dokumente koje ćemo im dostaviti, tada ćemo sami morati da nametnemo rok, odnosno da naznačimo do kada ćemo nastaviti da ulažemo napore u vezi tog pitanja. Trebalo bi da kažem da će možda biti potrebno i da se obratimo za pomoć Sudu ukoliko ne budemo uspešni. U ovom trenutku, mi nastavljamo dalje i dajemo sve od sebe.

SUDIJA MOLOTO: Kada govorite o iznošenju rokova, na koga mislite, na arhivske izvore ili na...

TUŽILAC TIEGER: To se odnosi na nas i naše pripreme i dostavljanje tih... nazovimo to rok za dostavljanje tih izveštaja. Ja znam da se to ne može odugovlačiti beskrajno, i znam da je to vezano za početak suđenja. Ipak mislim da je u ovom trenutku potrebno da nastavimo sa ulaganjem napora da ti izveštaji budu od koristi koliko je god moguće. Ja ću biti u položaju da dam Sudu precizniji datum za dostavljanje izveštaja ukoliko ova pitanja budu rešena, a ona za sada nisu rešena. Poštujem činjenicu da Sud želi da se osigura da datum početka suđenja ne bude ugrožen i da Odbrana bude u mogućnosti da se na vreme pripremi, i da zbog toga postoji zabrinutost oko datuma dostavljanja, ali ja ne mislim da se mi sada nalazimo u tom području rizika. To je jedna od stvari koju sam pomenuo tokom razgovora sa Odbranom. Oni žele da budu obavešteni o eventualnom napretku do koga bi došlo i o datumu do kada bi primili te ekspertske izveštaje, ali u ovom trenutku ja zaista nisam u stanju da iznesem konkretan datum. Ja znam da se bliži trenutak kada će to biti potrebno da se uradi, i možda ćemo na sledećoj statusnoj konferenciji mi moći da iznesemo određen datum, dakle za jedno tri do četiri meseca, možda će to biti i pre, a Odbrana će to reći, i ukoliko bude potrebno, mi ćemo to pokrenuti pred Sudom pre statusne konferencije. Ali u ovom trenutku, ja ne mogu da navedem konkretan datum, a i ne vidim nikakve spoljne faktore zbog kojih je neophodno da se to sada iznese.

SUDIJA MOLOTO: Samo jedna mala stvar. U nekom trenutku ste rekli da ćete se možda obratiti Sudu za pomoć. Zar ne mislite da bi to trebalo da uradite u vezi sa vremenom?

TUŽILAC TIEGER: Blizu smo toga, časni Sude, ali još uvek mislim da postoji jedan ili dva koraka koja bismo mogli da preduzmemo... pa, o svemu ću ponovo razmisliti imajući na umu sugestije Suda. Mi smatramo da postoje još neki koraci koje mi sa svoje strane možemo preduzeti, ali ćemo razmotriti da li je možda prikladnije izaći sa tim pred Sud ili bi bilo efikasnije da prvo preduzmemo te korake.

SUDIJA MOLOTO: U redu. Hvala vam puno. Mogu li samo da vam kažem da ukoliko mislite da bi po tom pitanju Sud mogao da vam bude od pomoći, da to onda razmotrite što pre. Hvala vam puno. Gospodine Mišetiću, vi ste naveli...

ADVOKAT KEHOE: Samo jedna stvar po ovom pitanju. U nekom smislu je u vezi sa tim pitanjem. Ukoliko će to imati uticaja na Optužnicu i na zahtev da se opet izmeni Optužnica, kada je reč o svedočenjima eksperata, ja ne znam koliko će nama biti potrebno vremena da pronađemo eksperte koji će razmotriti materijal koji će Tužilaštvo dostaviti jednom kada ga budu dobili. Mi ovde govorimo o veoma uslovljenoj situaciji, ali takva je priroda stvari, i mi to ne smemo da smetnemo sa uma. I ja zato apelujem na Tužilaštvo da iznese svako pitanje u vezi sa... dakle, imajući u vidu da ovaj predmet postoji već 12 godina - da pokrene to sada pred Sudom ukoliko postoje problemi u vezi dobijanja dokumenata i da se onda suočimo sa tim. Ja razumem njihove napore, i tako dalje, ali sve bi to trebalo da se uradi što pre, posebno ukoliko Sud treba da preispita situaciju, kao i da postoji određeno vreme do kada arhivisti trebaju da daju odgovor. Koliko će to da traje? Časni Sude, ja čak i ne znam, i to je u ovom trenutku čisto nagađanje, ali ja bih apelovao da se ova stvar što pre iznese pred Sud, a ne da se čeka sa tim pitanjem.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam. Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude. Želeo bih da kažem da bi ovo moglo da bude veoma problematično. Ukoliko se izveštaji eksperata vezuju za probleme sa arhivama i ako je pitanje... žao mi je što moram da budem zagonetan, ali ja ne mogu da govorim koja je njihova tema, ali ukoliko je tema ono što ja mislim da jeste, to je onda veoma važan materijal za ovaj predmet, i iz perspektive Odbrane to uključuje mnogo više od nalaženja eksperata. To će uključivati i mnogo rada na samom terenu po tom pitanju, i to je jedno od spornih pitanja između Tužilaštva i Odbrane u ovom trenutku. Ja sam želeo Sudu da kažem da će iz tog razloga ovo zaista uticati na duge staze na našu pripremu za početak suđenja, ukoliko bi mi to dobili u januaru, februaru ili martu mesecu sledeće godine. Još jednu stvar sam hteo da kažem u vezi arhiva, a to sam pomenuo i na konferenciji po *Pravilu 65 ter*, i ne znam da li Sud želi da to uradim sada ili da sačekam dok ne stignemo do sledećih pitanja, iako mislim da je to povezano.

SUDIJA MOLOTO: Mislio sam da o tome kasnije govorimo, ukoliko nemate ništa protiv?

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu.

SUDIJA MOLOTO: Osim ukoliko nije u potpunosti vezano sa ovim pitanjima o kojima sada govorimo?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mislim da je pokrenuto pitanje arhiva, a to se tiče Državnog arhiva Hrvatske, tako da su to povezana pitanja.

SUDIJA MOLOTO: Ali to je pitanje pristupa. Možemo li o tome nešto kasnije?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, možemo, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Sve što mogu da vam kažem gospodine Tieger jeste da se sa odgovarajućim zahtevom obratite Sudu što je pre moguće. Čuli ste šta su vaše kolege rekle. Oni su podržali ono što sam izneo, i ja ne mogu ništa snažnije u tom pravcu da vam kažem od onog što sam rekao. Gospodine Prodanoviću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Nemam o tome šta dodati. Slažemo se sa stavom Obrane generala Gotovine.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam. Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Također, časni Sude. Uz jednu napomenu da smo mi danas razmijenili sa kolegama iz Tužiteljstva neke naše primjedbe na dosadašnji *disclosure* po *Pravilu 65 ter* i da pokušavamo usuglasiti neke okolnosti koje do sada nisu bile. To su manji tehnički problemi, i mi vjerujemo da ćemo uspjeti u tome vrlo brzo.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mikuličiću. Ja bih sada prešao na pitanje predloga koji su još u postupku. 26. marta 2007. godine, Odbrana generala Gotovine je podnela predlog po *Pravilu 73* zahtevajući od Pretretresnog veća da se

izbrišu neki delovi iz pretpretresnog podneska Tužilaštva, a koji zapravo predstavljaju izmenu zajedničke Optužnice. Tužilaštvo je na to odgovorilo 10. aprila 2007. godine, a Gotovina je zahtevao odgovor na to, i taj odgovor je dostavljen 17. aprila. Odluka po tom pitanju će biti uskoro doneta. Ne znam da li strane imaju nešto da kažu o tom pitanju? Ništa? Ništa. Gospodine Prodanoviću? Ništa. Hvala vam puno. A sada, 17. maja 2007. godine, Tužilaštvo je podnelo predlog o izmeni Optužnice, a 31. maja 2007. godine je dostavljen odgovor Gotovine. Zatim je sledio zahtev Tužilaštva da se na to odgovori i odgovor je dostavljen 7. juna, a odgovor gospodina Gotovine na to je dobijen 11. juna. Odluka će biti doneta o tome pre sudske letnje pauze. Da li ima neko komentar? Nema komentara, nema komentara. 1. juna 2007. godine, Pretresno veće je izdalo nalog Tužilaštvu po *Pravilu 77* da sprovede istragu vezano za poverljivi dokument koji je stigao u hrvatske medije. Pretresno veće nije obavешteno o tome u kakvoj je fazi ova istraga. Ovoj jutra sam obavешten da je Tužilaštvo navelo da nije ništa učinilo jer se čeka sa odlukom podneska vezanog za *amicusa*... tužitelja *amicusa*. Možda biste mogli stranama da objasnite o čemu se radi? Vi po ovom pitanju nemate nameru više da dostavljate podneske. Da li vi zbog toga želite da se odluka donese pod *amikusom*?

TUŽILAC TIEGER: Nemamo više podnesaka, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: U vezi *amicusa*...

TUŽILAC TIEGER: Ne, tačno.

ADVOKAT KEHOE: Ništa.

SUDIJA MOLOTO: Vi ste dostavili podnesak?

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine.

SUDIJA MOLOTO: A vi gospodine Mikuličiću, vi nemate podneske? Gospodine Prodanoviću, ni vi nemate podneske? U tom slučaju, odluka će biti doneta pre sudske letnje pauze. Ponovo u istom danu, zastupnik generala Gotovine je dostavio zahtev da se imenuje *amicus curiae* umesto *amicusa* Tužilaštva, o čemu će takođe biti dostavljena odluka. U redu? To je ista stvar, u redu. A pitanja koja su navedena pod tačkom *Razno* na jutrošnjem sastanku po *Pravilu 65 ter* su sledeća: datum početka suđenja, o čemu smo već razgovarali, pitanje svedočenja gospodin Markača u *Predmetu Ademi* 16. jula. Možemo li molim vas sada o tome da govorimo? U čemu je stvar?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, vama je naravno poznato da se moj branjenik nalazi na privremenoj slobodi i da je obavezan odlukom Suda postupati u zato tačno određenim okvirima i pravilima. Međutim... u Zagrebu je u tijeku postupak koji je po *Pravilu 11* prepušten Republici Hrvatskoj na jurisdikciju, protiv generala Norca i Ademija u kojem postupku je Sud na prijedlog Tužiteljstva pozvao generala Markača da svjedoči. Njegovo svjedočenje bilo bi javno, na javnoj sjednici. Ovdje se postavlja nekoliko pitanja. Naime, ta pitanja postavlja Obrana generala Markača. Prvo pitanje: kakav je stav ovog Vijeća u pogledu takovog javnog svjedočenja, a u odnosu na ograničenja koja je Vijeće prilikom donošenja odluke o privremenoj slobodi nametnulo

generalu Markaču? Drugo je pitanje da li ovakav iskaz, ukoliko bi general Markač svjedočio, morao prethodno biti odobren od strane ovog Vijeća, obzirom da se on nalazi da tako kažem pod jurisdikcijom Tribunala? Ja u tom pravcu razmišljam ovako: kada se general Markač ne bi nalazio na privremenoj slobodi, nego bi bio u pritvoru ovog Tribunala, tada bi zagrebački Sud svakako trebao tražiti dozvolu Tribunala za takovo svjedočenje. Ja mislim, po nekoj analogiji, da bi i u slučaju kada se general Markač nalazi na privremenoj slobodi uz nametnuta ograničenja, također trebalo tražiti od ovoga Vijeća da se takovo svjedočenje dopusti. Druga grupa pitanja koja se ovdje nameće jest pitanje upotrebe eventualnog iskaza generala Markača u zagrebačkom suđenju – u suđenju koje nam predstoji pred ovim Tribunalom, i to u situaciji kada general Markač, barem u sadašnjim okolnostima, nije spreman svjedočiti pred ovim Vijećem. Kakva bi tada bila dokazna snaga njegovog iskaza pred zagrebačkim Sudom u odnosu na dokazni materijal ovog predmeta? Treće je pitanje što se eventualno svjedočenje generala Markača pred zagrebačkim Sudom može dotaknuti i određenih okolnosti koje bi za njega mogle biti kompromitirajuće u odnosu na materijale koji se izvode pred ovim Vijećem. Dakle, čini mi se, i mi molimo od ovog Suda da u tom pogledu zauzme stajalište i da nas na neki način uputi kako reagirati po ovom predmetu, jer se radi očito o vrlo ozbiljnom pitanju. Rado ću odgovoriti na vaša pitanja ukoliko ih budete imali.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Mikuličiću. Postavili ste vrlo složena i teška pitanja, a nisam siguran da li nekima od njih treba da se bavi Pretresno veće, ili ona pripadaju zastupnicima koji bi trebalo da daju pravni savet svojim klijentima. Ali, kako bi skratili ovu dugu priču, ja imam na umu činjenicu da se očekuje da gospodin Markač svedoči 16. [jula], a ja samo želim da kažem, kako bi to skratio: Mogu li da vam sugerišem da podnesete o ovim pitanjima jedan kraći podnesak, kako bi se Pretresno veće onda odlučilo da li je uopšte prikladno da na ta pitanja ono odgovara? Da li bi vam to bilo od koristi?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, to bi nam svakako bilo od koristi, ali ja bih ovako predložio: da se ovo moje današnje izlaganje u pogledu javnog svjedočenja generala Markača i pitanja koja se vežu uz to tretira kao jedan usmeni *motion* u tom pitanju. Ukoliko želite, mi naravno to možemo ponoviti i u pismenom obliku, ali to onda ipak oduzima vremena. Jer eto, danas je petak. Znači, ostaće nam da to učinimo tek sljedeći ponedjeljak ili utorak, a 16. je vrlo blizu.

SUDIJA MOLOTO: Shvatam. I ja sam predložio to što sam predložio imajući to na umu, gospodine Mikuličiću. Ukoliko to dostavite u ponedjeljak, mi ćemo se potruditi da vam odluku dostavimo na vreme za 16. U redu? Hvala vam puno. A sada idemo na pitanje koje je pokrenula Odbrana generala Gotovine, koje se odnosi na pristup Državnom arhivu Hrvatske. Da, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala vam, časni Sude. To se odnosi na ono što sam ranije pokrenuo pred Sudom. Mi smatramo da se tu radi o pitanju pravičnosti i prava branjenika i jednakosti snaga. Jer kada pogledamo unatrag, sve strane u ovom predmetu su koristile Državni arhiv Hrvatske kako bi se pripremile za ovaj predmet, i Tužilaštvo i Odbrana. I u drugim predmetima su strane pred ovim Tribunalom, uključujući i predmete koji su se ticali Bosne i Hercegovine, strane su i u tim predmetima koristile

Državni arhiv Hrvatske. Postoje određena pravila Državnog arhiva Hrvatske: u koje vreme strane mogu da uđu u arhiv, na koji način on može da se koristi, na koji način se može kopirati, kao i činjenicu da mi snosimo troškove kopiranja.

SUDIJA MOLOTO: Da li ta pravila...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, ona važe za sve, tako je, ona važe za sve podjednako. Dakle, u proteklih 16 meseci mi smo predano radili u Državnom arhivu Hrvatske kako bi naš predmet doveli do stupnja na kome smo danas, i mi smo potrošili za kopiranje možda na desetine hiljada, ako ne i stotine hiljada kuna, kako bi imali te dokumente u ovom predmetu. Pre nekoliko nedelja je Odbrana Gotovine saznala da Tužilaštvo ima problem pristupa tom arhivu, a to je informacija za koju ja ne znam da li je tačna, možda i nije, nemam saznanja iz prve ruke, ali po njoj je Tužilaštvo tražilo veći pristup, mimo pravila koja važe za sve. I na kraju, ono što mi smatramo da je problematično jeste da je tužiteljka [Carla del Ponte] obraćajući se Savetu bezbednosti konkretno navela probleme u *Predmetu Gotovina* i da ima poteškoće u dobijanju dokumenata iz Državnog arhiva Hrvatske, konkretno u *Predmetu Gotovina*. Rezultat toga je mogućnost zloupotrebe u smislu političkog pritiska koji se vrši na Hrvatsku kako bi ona ispunila te uslove. Dakle, radi se o nekim određenim političkim razlozima, a to može dovesti do toga da Tužilaštvo bude u privilegovanom odnosu u odnosu na sve ostale. I zbog toga sam želeo da skrenem pažnju Pretresnog veća na to, a naš je stav da kada su u pitanju stvari koje se tiču obaveza država, da je po tom pitanju *Pravilo 7 bis* sasvim jasno – da Pretresno veće ima nadležnost da odlučuje o pitanjima obaveza država, uključujući i obaveze obelodanjivanja dokumenata. Mislim da je ta nadležnost isključiva, i da ona i postoji kako bi se obezbedila prava branjenika. Jer, očigledno bi imali pravo da komentarišemo bilo koju situaciju u kojoj oni zahtevaju dokumente i da onda tražimo jednak tretman, pa bi na taj način, ukoliko bi Tužilaštvo, sada govorim hipotetički, imalo celodnevni pristup Državnom arhivu Hrvatske, a mi bi imali pet časova dnevno, mi bi onda pozvali Pretresno veće da izda nalog po tom pitanju kako bismo i mi dobili ista prava i pristup tim arhivama kao što i sve ostale strane imaju. I na taj način bi u ovom predmetu stvari trebalo da se kreću, a ne da se tužiteljka direktno obraća Savetu bezbednosti kako bi izrazila svoju zabrinutost, umesto da koristi *Pravilo 7 bis* kako bi se rešilo to pitanje, zbog čega mi i pozivamo Pretresno veće da pozove strane da se pridržavaju Pravilnika o postupku i dokazima i Statuta Tribunala u rešavanju pitanja obelodanjivanja dokumenata.

SUDIJA MOLOTO: Da li je pomoć ono što vi tražite?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Vi tražite od Pretresnog veća da saopšti Tužilaštvu da odustane od iznošenja tog pitanja pred Svetom bezbednosti?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Konkretno u vezi obelodanjivanja dokumenta iz državnih izvora, i da bi to trebalo da se radi propisanom procedurom. To je imenom pomenuto. To nije bila situacija u kojoj je ona govorila o saradnji Hrvatske generalno sa Tribunalom, već je konkretno imenom navela ovaj predmet. Mi smatramo da se radi o uzurpaciji nadležnosti ovog Pretresnog veća, jer radi se o ovom Pretresnom veću koje

rešava pitanja obaveza države u odnosu na *Pravilo 7 bis*. I ono što je tu značajno za nas je da nam ono daje pravo kada se to *Pravilo 7 bis* koristi, da mi dostavimo odgovor i da zatražimo pomoć ili da damo komentar na taj zahtev. Jer, kada se koristi politika pre nego pravo kako bi se rešio neki problem, mi verujemo da to onda direktno utiče na prava branjenika koja su navedena u *Pravilu 21* Statuta.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam, gospodine Mišetiću.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vama, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Da li Tužilaštvo ima neki odgovor?

TUŽILAC TIEGER: Nadam se da ću ukratko i jasno odgovoriti. Pre svega, što se tiče eventualnih poteškoća koje je Odbrana imala u vezi sa pristupom i dobijanjem nekih dokumenata, mi možemo samo da saosećamo, budući da sam i ja pomenuo ranije slične probleme. Što se tiče pitanja favorizovanja i privilegija, Tužilaštvo nije tražilo nikakve privilegije i favorizovanje. Ono je samo tražilo potpun pristup arhivama i pravo koje trebaju da imaju sve strane u predmetu, a to je neometan pristup arhivskom materijalu. Tužiteljka ima obavezu, kako ja to razumem, a to nije nešto što sam ja nedavno istraživao, da izvesti Savet bezbednosti o pitanjima kao što je saradnja sa određenim državama. Dakle, to je nešto što glavna tužiteljka i treba i mora da uradi, što se od nje i očekuje. A pitanje da li je došlo do pune saradnje je nešto što sam ranije spominjao u ovoj sudnici, pominjući Sudu da i mi imamo poteškoće u dobijanju dokumenata. Ja mislim da je to na veoma prikladan način izneto pred Savet bezbednosti i da to nije stvar traženja ustupaka ili privilegija. Bio bih veoma srećan da sve strane imaju potpun pristup arhivama. I Tužilaštvo će ubuduće, kao što je to radilo i u prošlosti, identifikovati neodgovarajuće prepreke, i mi ćemo pokrenuti ta pitanja. I ukoliko to zaista dovede do otklanjanja nepotrebnih birokratskih prepreka, mi verujemo da će u tome i Odbrana takođe jednako imati koristi. To bi bilo sve što sam imao da dodam. Ne vidim zbog čega obraćanje tužiteljke nije u potpunosti prikladno kada je u pitanju neophodnost izveštaja Savetu bezbednosti u vezi saradnje država članica sa Kancelarijom Tužilaštva i Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mogu li da dam komentar?

SUDIJA MOLOTO: Da, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Uz dužno poštovanje, ja se ne bih složio sa kolegom. U *Pravilu 7 bis* se precizno navodi procedura, a Savet bezbednosti se o tome obaveštava tek kada se Pretresno veće uveri da država nije ispunila obaveze u članu 29 koje se odnosi na bilo koji akt pred Pretresnim većem, po kome Veće ili sudija mogu da savetuju Predsednika [MKTJ] koji bi to onda izneo pred Savet bezbednosti. Pravilo je veoma jasno, jer nije nadležnost Tužilaštva da samovoljno i *ex parte* kontaktira Savet bezbednosti kako bi mu pomogao u rešavanju problema. A trebalo bi da Pretresno veće bude uvereno u to i da onda eventualno Predsednik izvesti o tom pitanju Savet bezbednosti, tako da se ja po tom pitanju ne slažem. Što se tiče praktičnog pristupa, radi se o tome da po pitanju zahteva državama za dobijanje dokumenata ne postoji način da Odbrana sazna da li se radi o nekim ustupcima ili otklanjanju birokratskih prepreka, koje svakako postoje i za branjenike, ali mi nemamo načina to da

saznamo da je otklonjeno, ukoliko nas o tome Tužilaštvo svaki put ne obavesti, a to očigledno ne samo da nije nešto što je urađeno, već se to i ne zahteva od strana. Dakle, kao opšta stvar, mislim da je važno, pošto ne znamo šta ona druga strana radi, da se zbog toga pridržavamo Pravilnika o postupku i dokazima, a to je da ukoliko imamo neki problem koji je izvan utvrđenog dogovora, da mi onda zatražimo pomoć Pretresnog veća koje bi zatim zatražilo od države da dostavi određene informacije, i to bi se radilo u skladu sa *Pravilom 7*. Mi nemamo mogućnost da se obratimo Savetu bezbednosti i da tražimo pomoć, i tu se radi o neravnoteži ovlašćenja, o nejednakosti. A jednakost se garantuje u članu 21 Statuta. A jednakost će se postići samo ukoliko se bude poštovalo *Pravilo 7 bis*. I ponavljam da mi tražimo ubuduće ukoliko se stvari odnose na konkretan predmet... trebalo bi da kažem na ovaj konkretan predmet, i tiče se saradnji država, onda bi to trebalo, kako je izričito Pravilnikom propisano da se skrene pažnja Pretresnom veću, i ukoliko je stvar toliko značajna da zahteva izveštaj Savetu bezbednosti, to bi onda trebalo da bude učinjeno od strane Predsednika Suda, a ne od strane tužitelja. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam. Vi gospodine Mišetiću govorite o budućnosti. Ja nisam sasvim siguran, kada vi to kažete, da vi to govorite zbog zapisnika sve dok se to sledećeg puta ne dogodi, ili vi u stvari tražite konkretno obraćanje ovog Suda?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dakle, mi smo čuli... ponavljam, problem je u tome da ja ne znam šta Tužilaštvo radi.

SUDIJA MOLOTO: Da, shvatam to.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mi smo danas čuli da Tužilaštvo ima konkretne probleme pristupu arhivi i da planira da preduzme još neke korake pre nego što se obrati Pretresnom veću, tako da ja smatram da je pitanje zrelo u ovom trenutku jer, ponavljam, ne znamo koji su to koraci: da li su politička sredstva, sredstva koja nisu zakonodavne prirode. I zbog toga mi pozivamo Pretresno veće da vidi da li postoji određeni problem, da vidi da ukoliko postoji problem, da se onda upotrebe pravna sredstva da bi se to razrešilo umesto nepravni/političkih sredstava.

SUDIJA MOLOTO: Mogu li da vam predložim da ovo ipak podnesete u vidu pisanog podneska?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala vama.

SUDIJA MOLOTO: Pretpostavljam da sada možemo da krenemo dalje... da ostavimo ovo pitanje, osim ukoliko vi nemate nešto da dodate gospodine Prodanoviću ili vi gospodine Mikuličiću? Da, gospodine Prodanoviću?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Gospodine... časni Sude, da li vi mene pitate za stav o ovome što je izneseno? Nisam razumio?

SUDIJA MOLOTO: Da.

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Obrana generala Čermaka ne vidi neki veliki problem u ovome. Smatramo ovo jednom nepotrebnom paradom, jer sigurno da rješenje situacije da li je eventualno gospođa tužiteljica neovlašteno preskočila Predsjednika Suda i direktno se obratila Savjetu bezbjednosti, što neće biti prvi put – neće doprinijeti ništa progresu ovog postupka. I zato mi se čini da je ovo jedan problem koji u stvari ne postoji, nije relevantan za sam slučaj, jer mislim da u ovom predmetu ima mnogo većih problema.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno, gospodine Prodanoviću. Gospodine Mikuličiću, da li vi imate nešto da kažete?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, ja se u potpunosti slažem sa komentarom kolege Prodanovića.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Dakle, ostavićemo ovo pitanje da miruje. Da li onda sada možemo da pređemo na pitanje pomoći novom timu, o čemu mi je rečeno da ga je pokrenula gospođa Sloković ovog jutra na konferenciji po *Pravilu 65 ter.* Trake je preostalo još samo za pet minuta, rečeno mi je sada, a ovo je ujedno i poslednja tema za danas.

ADVOKATICA SLOKOVIĆ: Gospodine Predsjedniče, ja sam samo htjela zamoliti Vijeće da... odnosno vas, da nam objasni koje su naše ovlasti u ovom prelaznom periodu. Dakle, koje su ovlasti Obrane, da li su one potpune? Dakle, da li mi u cijelosti sudjelujemo u ovom postupku koji slijedi prije izbora i uvođenja u predmet novih branitelja ili postoje tu određena ograničenja? Dakle, da li mi možemo sudjelovati u postupku oko usklađiva... u postupku oko tih novih usklađivanja činjenica, da li možemo sudjelovati u tom na jedan aktivan način? Dakle, da li možemo umjesto Obrane koja će tek naknadno doći, priznavati određene činjenice, i temeljem toga zapravo novu Obranu stavljati pred gotov čin. I da li je moguće da to onda bude razlog da oni odstupe od nekih naših zaključaka i dogovora koji će biti postignuti sa gospodinom tužiteljem u pogledu tih činjenica?

SUDIJA MOLOTO: Nisam siguran da sam dobro razumeo vaše pitanje, gospođo Sloković, ali želim da kažem sledeće: mislim da je odluka bila sasvim jasna, a to je da će tim Odbrane nastaviti sa radom sve dok novi tim Odbrane ne bude preuzeo posao i dok ne budu upoznati sa predmetom. Jednom kada se to dogodi, vi i gospodin Prodanović ćete moći da izađete iz tima. Do tada, vi ćete nastaviti kao potpuni zastupnici da radite za vašeg klijenta. Tako sam ja to razumeo. Da budem jasan. Vidite, nijedna situacija...

prevodioci: Molimo vas časni Sude da uključite mikrofون.

SUDIJA MOLOTO: Izvinite. Vaša situacija se razlikuje od situacije gospodina Šeparovića, jer se u vašem slučaju čitav tim menja. Tako da se u odluci kaže da ćete vi ostati sve dok ne dođe novi tim, tako da u vremenu dok ste na funkciji, vi ćete raditi sa

punim ovlašćenjima zastupnika, dok se po pitanju gospodina Šeparovića radi samo o njemu a njegov ko-branilac je i dalje ovde. Zbog toga je on bio potpuno odstranjen. U redu?

ADVOKATICA SLOKOVIĆ: Dobro. Ovo razrešava određene dvojbe, obzirom da je i tužitelj danas u više navrata i Obrana gospodina Gotovine – u više navrata su rekli da u biti mi ne možemo meritorno donositi odluke, pogotovo u ovom procesu utvrđivanja nespornih činjenica, pa tako da onda ne bi bilo dvojbi i dilema. Hvala.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku bih želeo da nešto pojasnim, kada smo već na toj temi: ukoliko se branioci dogovore oko činjenica, da li će to biti obavezujuće i za nove branioc?

SUDIJA MOLOTO: Postavili ste mi veoma teško pitanje. Mislim da je to pitanje koje bi morali da postavite... koje bi međusobno morali da rešite.

ADVOKAT KEHOE: Dakle, ja sam tražio samo izvesno razjašnjenje. Mislim, da li je... ja ne znam odgovor na to pitanje. Ukoliko se mi saglasimo... ukoliko se saglasimo oko činjenica i Odbrana se oko toga dogovori, a drugi zastupnik dođe i kaže: " Ne, ja se ne slažem sa tim dogovorenim činjenicama.", da li se mi u tom slučaju vraćamo na početak?

SUDIJA MOLOTO: Onda bi se vratili na početak, da.

ADVOKAT KEHOE: Hvala vam.

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. Da li ima još nekih pitanja?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Tužilaštvo?

TUŽILAC TIEGER: Ne, časni Sude.

SUDIJA MOLOTO: Gospodine Prodanoviću, da li vi imate još neko pitanje?

ADVOKAT PRODANOVIĆ: Ne, sada je sve jasno. Jer zaista, u cilju interesa postupka ne bi bilo dobro da dolazi do revizije naših stavova dolaskom nove Obrane. Dakle, mi ne bi želeli preuzeti ingerencije koje nemamo. Ako ih imamo, naravno da i dalje radimo sa dužnom pažnjom

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam. Gospodine Mikuličiću, da li vi imate nešto da dodate na kraju?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemam. Hvala vam, časni Sude .

SUDIJA MOLOTO: Hvala vam puno. To nas onda dovodi do kraja ove konferencije.
Sud prekida sa radom.

Statusna konferencija je završena u 17.07 h.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje